

[Per Hækkerup.]

hvor, om jeg så må sige, sikkerhedsventilen mod, at det økonomiske liv løb løbsk, var en arbejdsløshed, som ensidigt vendte sig mod lønmodtagerne. Nu lever vi i den fulde beskæftigelses tid; det kræver efter min opfattelse en omstilling af os alle, i regeringen, her i folketinget, i erhvervslivet, i organisationerne, hos hver eneste borger i landet, en psykologisk omstilling til, at man pludselig ikke længere skal tænke ud fra en arbejdsløshedsøkonomi, men skal tænke ud fra en økonomi, hvor der er fuld beskæftigelse.

Jeg har ingen patentløsning på, hvorledes vi skal vende os om til de nye forhold, men vi bliver nødt til at gøre det. Vi skal permanent bort fra de gamle tilstande, hvor hele samfundets befolkning, når det gik galt, blev håret af de 10-20 pct. af lønmodtagerne, der blev stødt ud i arbejdsløshedens mørke; men en sådan politik, der bygger på fuld beskæftigelse, kræver fordomsfrihed, kræver, at vi er frigjort fra gamle dogmer. I arbejderbevægelsen er vi parat til fordomsfrit at gøre dagens gerning og gøre det på en måde, som vi tror er virkelig med fremtiden for øje.

Peter Nielsen: Ved første behandling af lovforslaget om en almindelig omsætningsafgift tillod jeg mig at udtrykke håbet om, at vi her i landet også ville forstå at kunne dele de gode tider med hverandre, ellers havde vi ikke fortjent denne opgangstid.

Over for de røster, der vil fortælle, at vi allerede har sat de gode tider over styr, er det værd at gøre opmærksom på visse kendsgerninger. I 1961 kunne den danske befolkning sætte sin fortjeneste og sit forbrug over 10 pct. i vejret. Det samme synes at ville gøre sig gældende i 1962, således at man i løbet af 2 år hæver levestandarden med ca. 21 pct. Det er mere, end vi kan holde til i det lange løb, og vi kan derfor nemt komme til at spise af sædekornet og dermed forringe mulighederne for en fortsat forøget levestandard. Derfor ønskede regeringen, støttet af 86 af folketingets 179 medlemmer, at skåne dette sædekorn ved at inddrage 500 mill. kr.s købekraft i indeværende finansår, for så vidt et anseligt beløb, men det andrager dog kun mellem 25 og 30 øre om dagen pro persona. Det kan måske også udtrykkes således, at i de 80

lange dage og til dels nætter, hvor der har været forhandlet, er nationalproduktet og dermed til dels forbrugsevnen steget med henved 1 milliard kr., altså med dobbelt så meget som det beløb, hvormed købekraften ønskes beskåret. Under forhandlingerne er det da også anerkendt, at det er nødvendigt at inddrage de 500 mill. kr., altså ikke nedskære det nuværende forbrug, men blot begrænse dets forventede stigning fra de 10 til ca. 7½ pct. Spørgsmålet er så, om denne bremse på stigningen i det lange løb er kraftig nok.

Man blev altså hurtigt enig om, at denne bremse var nødvendig, og at man skulle konsolidere de gode tider; men hvordan fordelingen skulle ske, beredte visse vanskeligheder, idet hvert parti ønskede, at bremsen på forbrugsudvidelserne skulle være mindst følelig for de indtægts- og erhvervsgrupper, det følte sig som repræsentant for. Men det er nu altså lykkedes at fordele de gode tider mellem sig, og hvem der så fremtidig får den største bid af kagen, kan der naturligvis anstilles mange betragtninger over.

For mit partis vedkommende har det hele tiden været målet at skåne grupperne med de mindste indtægter. Selv om det fremsatte omsætningsafgiftslovforslag medtog visse levnedsmidler under beskattningen, var der foreslået så store erstatninger herfor, at der absolut ikke var tale om at begrænse de små indtægters forbrugsstigning. Jeg kan derfor ikke deltage i de mere eller mindre rørstrømske udgydelser over, at man ville beskatte vandgrød og kartofler; der var foreslået rigelige kompensationer.

Af praktiske grunde, som alle anerkendte, var det bedst under en detailoms at have alle varer, der omsættes i detailledet. Der foreligger nu ændringsforslag om, at omsætningsafgiften opkræves i engrosledet, og det tjener vel næppe noget formål at genoptage diskussionen om detail- kontra engrosoms. Mit partis motiveringer for detailomsen var, at den hurtigst virkede efter sin hensigt, at begrænse forbruget, og at den ville virke mere ligeligt på de forskellige varegrupper, således at de mere luksusprægede varer med den store detailavance fik samme omsætningsskat som andre varer. Ligeledes ville detailomsen bevirke,